

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 14. vel. travna 1880.

List 20.

Lavretanske litanije v molitvah in premišljevanjih.

(Dalje.)

Mati ljubeznjiva — za nas Boga prosi!

V čem je otroku ljubeznjivost njegove matere? V čem drugem kakor v lastnostih, ki so za otročje serce posebno drage. Med take lastnosti se šteje posebno ljubezen in skerb za otroka. O Marija! kako popolnoma imaš Ti te lastnosti, kako si Ti vredna vse naše ljubezni.

Ti nas res ljubiš; tebi drugač ni mogoče, ker si Jezusova in naša Mati. — Kdo more zapopasti, kako Ti ljubiš Jezusa in njegovo bitje vse! On pa se ni pomišljal nikdar, ali bi dal vse to za nas, ali ne; z veseljem je dal za nas tolik odkup, vsega samega sebe. O zavoljo tega nas Ti tako ljubiš. — Ti si pa tudi naša Mati. „Glej, tvoj Sin!“ tako Ti je naročil tvoj umirajoči Jezus. Če so že posvetne matere tako redke, da bi ne ljubile svojih otrok, kako bi nas Ti naj popolniji nebeška Mati, ne ljubila! Že naravne vezi, ki vežejo mater do otroka, so tako močne, kake morajo biti še le čeznatorne vezi, ki vežejo, Marija, Tebe do nas, kako terdne, kako nerazvezljive morajo biti! Zveličani Amadej pravi: „Ljubezni, s katero prečastiljiva Devica človeški rod neprenehoma varuje in omilostuje, noben človeški um zapopasti ne more“. Čujte vsi Marijini otroci od vzhoda do zahoda, od severa do juga sicer že staro, pa vedno še novo in sladko resnico, da nas Marija ljubi. Oh, in v kakšnih okoliščinah ljubi. Navadne matere večkrat le zato ljubijo svoje otroke, ker so lepe postave, zdravi ali pridni, ali si upajo kdaj povračila od njih? Kaj pa Ti, o Marija, vidiš na nas, kar bi Te moglo k nam vleči? O kako obilno takšnega, kar je pred Teboj gnjusoba; in vendar nas ljubiš! Če vse to pomislimo, potem se tvoja ljubezen še v lepši svetlobi pokaže. Sina smo Ti umorili ter Tebe v dolgo smertno britkost pogreznili, tako smo nečisti, nezmerni, krivični, sploh premnogim pregreham podverženi; Ti pa vendar nas ljubiš in iščeš nas iz okovov greha rešiti, in veliko jih tudi rešiš. Sv. Bernard pravi: „Po tvoji ljubezni, o blažena Devica, se nebesa napolnujejo.“ Res velika ljubezen, vredna kar naj večje protiljubezni.

Ti pa za nas tudi skerbiš; kako izdatna je ta skerb! Navadne matere večkrat ne vedó, kam bi se djale, pa kako bi pomagale. Otroci na primér zbolijo, vsa materna

skerb nič ne izdaja; otrok umira, mati zastonj roke vije; otroka v trugo zabijajo, vse solze matere so zastonj: otrok ji je le vzét. Ne tako Ti, nebeška Mati. Ti nas ne rešiš le iz brezštevilnih nevarnosti ter včasih tudi časne smerti, ampak posebno dušnih nevarnosti in večne smerti, pekla in satana. To je tvoja skerb, tvoje veselje, če moreš nas rešiti. Rešiš nas pa gotovo, če se naša hudobna volja ne ustavlja.

O toraj Marijini otroci! Kje je vaša nasprotna ljubezen? Ali šviga visoko plamen vaše vroče ljubezni z vašega serca? Morda komaj še tlije. O sramujte se svoje mlačnosti!

Kje je vaša skerb za čast in slavo tolike Matere? Morda umira, ali je zamerla. Začnite se zopet vnemati za njeno čast!

Serce pisatelja teh litanij, o Marija, bodi od tega trenutka posvečeno tvoji ljubezni in skerbi za tvojo slavo! (Dalje sledi.)

Če se terdovratneš spreoberne, ako merti vslane in ga prepriča prihodnjega življenja?

Ni ga nobenega kraja, kjer bi ne bilo nevarnosti Boga razžaliti. Adam je zgubil milost v raj in napuhnjeni angeli v nebesih. Tudi ti si v nevarnosti na vsih krajih, da utegneš zgubiti z grehom prijaznost Božjo in sveti raj. Zato je pisano: „Čujte, ker ne veste ne dneva in ne ure. Blagor duši, ki velikrat misli na poslednjo uro, o kateri bo vse nehalo na tem svetu...“ (Tom. Kemp.)

Nevarnost grešiti pa ni samo grozna zaradi greha, ampak tudi zato, ker se tako malo grešnikov prav resnično poboljša. Veliko jih je pretekle mesece in tedne opravilo velikonočno spoved; ali so se pa tudi vsi res poboljšali? Mnogi so se ne mara že zdaj poverili v greh, in bati se je, da se jih veliko še bode.

Če je pa tako žalostno s takimi, ki se iščejo spreobrniti, kaj še le z onimi, ki razžaljenega Boga ne iščejo, ki velikonočne spovedi še opravili niso, ki so ne mara popolnoma terdovratni in na duhu slepi! Kako žalosten je stan tacih, nam kaže zgodovina moža imenitnega stanú, ki je bil ravno pretekle dni imenovan v cerkvenih molitvah, namreč Boleslava II, poljskega kralja. Vselej, ko sem v brevirji bral življenje in mučenstvo sv. Stanislava škofa, me je nekaj spreletelo, in posled-

njič sem sklenil, da tisto branje, kar ga je v cerkvenih urah le ob kratkem, hočem nekoliko bolj natanko v obširnejših virih preštudirati ter se prepričati, kako prav za prav se je godilo s tistim obujenjem pred tremi leti umerlega Poljaka plemenitnika Petra, pa kako je mogoče, da bi kak grešnik se ne spokoril, ako vidi tako pretresljivo dogodbo. Tako ob kratkem v brevirji povedana dogodba, ki toliko v sebi obsega, mi ni zadoševala, iskal sem reč bolj natanko zvediti. Poslušajte tedaj dogodbo.

Pogosto že se je dogodilo, da kralji, knezi in spleh imenitni gospodje so bili po mehkužni odreji, s malo-pridnim prilizovanjem in po mnogoterih potih zapeljani k napuhu, razuzdanosti, k velikim krivicam itd. ter so nižjim in podložnim dajali prav hudobne izgleda. O tacihi časih je pa tudi Bog obudoval serčnih in velikodušnih mož, ki so po izgledu sv. Janeza Kerstnika pozemeljskim velikanom brez strahu povedali resnico, jih tudi v nevarnosti svojega lastnega življenja bratovsko posvarili.

Tako serčen mož je bil Stanislav škof, kterege spomin je Cerkev pretekli petek obhajala. Rojen je bil v vasi Sčepanov, v Krakovski škofiji l. 1030. Oče mu je bil Viciislav in mati Bojna, iz ene naj plemenitijših poljskih družin, ki je slovela z imenitno čednostjo in bogoljubnostjo. Ko je bil njima sinček Stanislav rojen že čez dolgo časa njunega zakonskega življenja, sta iz hvaležnosti cerkev zidala Mariji Devici na čast v Sčepanovem, duhovne s vaim potrebnim oskerbela, sinčka pa že v zibelj v službo Božjo posvetila.

Stanislav je bil obdarovan s prelepimi zmožnostmi na umu in na sercu, postal je preljubeznjiv deček. Vse je občudovalo njegovo priserčno bogoljubnost, veselje za nauke in ljubezen do staršev, pa njegovo pohlevno obnašanje. Ljubil je zlasti molitev in vabil se je zgodaj že resnega življenja. Izobrazeval se je pozneje na gnojnjanskih šolah in poslednjič sedem lét v velikem francoskem mestu Parizu. Prigovarjali so mu njegovi učeniki in drugi učenjaki, naj sprejme čast doktorsko; celó silili so ga k temu, ker je bil izversten v naukih. On pa je v svoji ponižnosti rekel: „K svojemu (duhovskemu) poklicu ne potrebujem doktorskega naslova; dosti mi je, ako do tega pripravim, da bom v resnici učen (doctus), ne da bi se ravno doktor imenoval.“

Vernivši se na Poljako je po smerti staršev dospél do bogate dedišine, pa vse je obrnil za dela usmiljenja in keršanske ljubezni, da bi bolj brez saderžka mogel Bogu služiti. Imel je namreč misel, svetu se čisto odpovedati in v samostanski samoti Bogu služiti. Krakovski škof Lambert Zula, ki je poznal čednost in učenost tega mladenca, pa ga je želel imeti pri svoji cerkvi. Svetoval mu je, naj pri njem ostane. Ponižni mladenec poslušal škofa, ki ga je posvetil duhovna, izvolil stolnega kanonika in isročil mu pridiganje. Ta posel je opravljal z vso vestnostjo. Bile so njegove pridige tako žive in presunljive, da se je vse ljudstvo k boljšemu obrnilo in naj terdovratniši grešniki so se spreobračali, veliko celó se jih je svetu čisto odpovedalo.

L. 1075 umerje škof Lambert in le en g'as je bil povsod, da Stanislav mora naslednik biti. Na vso moč se je svetnik branil té pretežke butare. Le na resno prigovarjanje pobožnih mož in papeža Aleksandra II se je vdal željam kralja, duhovnov in ljudstva. Ne bom popisoval, kako blagreno je bilo njegovo djanje še posebno zdaj; hiteti moram k temu, kar je bil glavni namen pri tem spisu.

Gospodoval je ob tistem času na Poljskem kralj Boleslav II, ki je bil v marsikterem oziru čverst vladar. Zlasti si je bil s srečo na vojskah pridobil slavo; toda s krivico, s neusmiljenostjo in posebno s ostudno nečistostjo ter prešestnim življenjem je bil tako oskrnil

svojo kraljevo čast, da so ga že o njegovem času le „neusmiljenega“ ali „krutega“ imenovali in vse ga je poslednjič merzilo in zaničevalo. V začetku je svoje ostudne pregrehe skrival, poslednjič pa je zapravlil vso sramožljivost in je očitno živel v grozih ostudnostih brez osira na to, kako tudi svoje podložne pobujauje. Vse je bilo nezadovoljno in razdraženo, pa nihče si ni upal ga svariti, ker bali so se njegove jeze.

Samo škof Stanislav se ni ustrašil tudi kralju samemu oznanovati resnice. Stopil je pred njega, mu živo popisal, koliko hudo je njegova razuzdanost, da bo gotovo pogubljen, ako začete poti ne opusti. Rekel mu je med daljšim govorom: „Nobena pregreha ne pripelje tako gotovo prekletstva za seboj, kakor pregreha poželjivost“, — in naznanil mu je poslednjič, če se ne spreoberne, da bo zveršil svojo dolžnost in ga bo izločil iz sv. Cerkve. Govor škofov, ki bi bilo preobširno tukaj vsega pisati, je resen, pretresljiv, pa vendar poln ljubezni in tudi spoštovanja za kraljevo čast.

Kralj začne divjati od jeze in hudo zasramuje škofa, kateri mu pa še bolj živo in ginljivo na serce govori. Toda ves trud je bil zastonj. Hotel se je v začetku raznotero opravičevati, škof pa mu je izgovore tako prostodušno overgel in mu s toliko močjo prigovarjal, da je kazalo, kakor bi bil kralj pripravljen se poboljšati. Nevredni dvorniki pa so mu to pretresenje iz serca izbili, ga v prešnje nesramnosti zapeljali in podpihovali mu togoto zoper škofa, češ, da se je prederznil tako hudo ga razžaliti. Pogreznil se je teraj kralj še v gerši strahote in silovitosti, ki si ne derzemo jih popisovati; pa noben človek si ni upal trinogu oči odpreti in ga posvariti, dasiravno je bilo vse razdraženo. Samo škof Stanislav tudi zdaj svoje dolžnosti ni pozabil.

Predno se je podal na kraljevi dvor, je pregoreče molil za Božjo pomoč, potem se spremljen od nekterih plemenitnikov in duhovnov podá pred kralja, mu očita njegove pregrehe in mu zopet napové, kako se v nevarnost stavi, da bo očitno iz občestva vernikov izločen, ako v nespokornosti terdovraten ostane. Kralj sliši žuganje izobčenja, in se silno raztogoti, pa zagotovi, da se bo zmaševal nad svetnikom.

V življenji škofovem Boleslav ni našel madeža, da bi mu od té strani kaj mogel škodovati. Iskali so toraj hinavci kacega dozdevnega vzroka, da bi svetnika pahnil v nesrečo: z lažjo in obrekovanjem si hudobija išče pomagati! Bil je škof Stanislav tri leta poprej od plemenitnika Petra kupil kos zemljiša k svoji cerkvi, in kup je bil sklenjen po deželnihi postavah, od kralja potujen, denar pred več pričami za zemljiše odštet in plačan. Kmali potem umerje plemenitnik, in pregovorili so vnuke rajncega, naj škofa tožijo kakor krivičnega posestnika onega zemljiša, ter ga nazaj zahtevati, češ, da ni bilo plačano. Obravnavali so pravdo nalaš očitno pred kraljem. Pri kupu pričujoče priče so bile od škofa poklicane na pričevanje; niso se pa upale priti, ker skrivni pomočniki kraljeve pregrehe so jih s žuganjem ostrašili.

Tako je bil škof brez vse človeške pomoči. Nato sv. Stanislav pri svoji cerkvi napové post, molitve in pokoro, in rekel je: „Ker tedaj nimam nobene pomoči, in med živimi ne najdem nobene podpore; ker med živimi namesto pravice gospoduje krivica — namesto resnice laž — namesto odkritoserčnosti obrekljiva hudobija; se toraj obrnem k neskončno pravičnemu Sodniku, k svojemu Bogu, čigar pravice nobena potuha ne more odverniti, in prosil Ga bom, naj On resnico mojega isreka s nebés milostno poterdí, ter mi bodo mertvi poterdili to, kar mi živi odrekujejo. Vojaka Petra, ki je pred tremi leti umerl, hočem čez tri dni k življenju poklicati, in ta naj tedaj priča. Ako bi se ne zgodilo,

kar sem zdaj rekel, bom odjenjal od svoje tirjatve.“ Pričujoči ališijo te besede, da bo mertvega obudil... Nekaj njih se prestraši, nekaj se jih je smejalo tej obljubi, zopet drugi so zaničevali svetnika.

Tretji dan se svetnik podá k grobu umerlega Petra: duhovni in ljudstvo so ga spremljali v procesiji. Tedaj se je reč godila čisto očitno in slovesno, svetu pred očmi. Ko pridejo k grobu, škof očitno vpraša, če je tukaj grob vojaka Petra. Vsi mu poterdijo, da ravno tam je. Zdaj škof pred vsimi pričujočimi poklekne k molitvi in moli:

„Neskončno dobrotljivi in usmiljeni Bog vsih ljudi! Gospod Jesus Kristus! kteremu je vse podverženo, in živi, po čigar móči je bilo vse iz nič stvarjeno, ki si dolžno pismo na križu razdjal, z nebés prišel na zemljo, si k življenju obudil hčer vikéga sinagoge, vdovinega mladenca in Lazarja, ki je ležal še štiri dni v grobu; ki meni — nevrednemu — svoje milosti ne odrečeš: usliši tudi nas in obudi vojaka Petra, da resnici spričevanje dá, in bode s tim Tvoje ime hvaljeno in poveljčevano.“

Zdaj ukaže grob odkopati, se dotakne merliča s škofovo palico in reče poln zaupanja: „V imenu Očeta, Sina in sv. Duha in v móči prečesene nerazdeljive Trojice ti zapovém, Peter! vzdigni se iz tega prahu, vstani od mrtvih, da daš spričevanje resnici, ki so jo ljudje skasili in previli, da se s tem vera pravovernih pomnoži in osramoti njih prederznost, ki so resnico presukali.“

Gospod je uslišal škofovo molitev, merlič vstaja od smerti; Stanislav mu podá roko; pelje ga h kralju in reče: „Tukaj je Peter ko živa priča, Bog ga je obudil v razodenje resnice.“

Stermenje in strah je v tem trenutku tako premagal kralja in njegove velikaše, da so obstali kakor okameneli. V tej slovesni tihoti spregovoril vstavši Peter: „Prišel sem na Božje povelje z unega sveta, da svetega škofa opravičim zoper obrekovanje, ki je bilo govorjeno proti njemu; po krivici ga tožijo moji vnuki nepravicega posestva; jaz sem mu prodal svojo dobrovo, „Petрово“, in sem od njega prejel za njo postavljeni denar.“ Potem kralju, vnukom in pričam, ki so bile iz bojazljivosti resnico zamolčale, resno očita in žuga jim s ostro sodbo Božjo, ako ne storé pokore za svoje grehe.

Vse ljudstvo se je nezmerno veselilo, da je bil sveti škof tako prečudno opravičen. Svetnik pa vstavljenega Petra zopet pelje k grobu, kjer je v trenutku življenje sklenil. Pokopali so ga v drugič in veliko zanj molili.

Ljudovik Donin, ki je po mnogoterih, tudi starodavnih virih to popisal, *) pristavlja te-le besede: „Naj naši osvečenci (Aufklärer) to prečudno dogodbo zasmejujejo ali sodijo, kakor jim drago, je vendar gotovo, da jo naj učenejši možje ko nedvomljivo djanje popisujejo; da se l. 1431 v Bazelu zbrani cerkveni zbor na njo sklicuje; da je cerkev v Krakovem ostala v posesti pridobljenega zemljiša, in da se je bilo sovraštvo kraljevo za nekaj časa zmanjšalo.“

Ali strah je zaréa, da tudi posvarjenje in klic k pokori iz unega sveta je strastni in razuzdani kralj pozabil. Z brezmerno neusmiljenostjo je tudi nadalje svoje podložne terl, se pogrezoval v vse pregrehe in sitovitosti. Grozno je to peklo svetnika Stanislava. Hotel je zopet pred kralja. Ta pa ga ni več préd-se pustil. Med solzami in postom škof moli za njegovo spreobrnjenje k Bogu in večkrat poskuša do njega priti. Poslednjič

se mu posreči, da s kraljem govori, in opominja ga s vso resnobo k pokori. Toda zastoj so bile vse besede; obsipal ga je kralj s naj hujšim zasramovanjem in mu s smertjo žugal. Ali služabnik Božji se ni dal ostrašiti; stopil je predenj še poslednjič in ker vse nič ni izdalo, je bil škof primoran ter na vse sadnje je res terdovratneža kralja izobčil, ločil iz družbe vernikov.

Kralj pa je zaničeval cerkveno kazen in se prederznil celó med očitnimi molitvami v cerkev priti, dasiravno je to prepovedano takim, ktere sadene véliko in očitno izobčenje. Ali škof je duhovnom sapoveda', da morajo precej jenziti z Božjo službo, ako izobčeni kralj pride v cerkev. Škof sam se je umaknil v kapelo sv. Mihela, ki je bila zunaj mesta. Previdil je namreč, da brezbožni kralj se bo iskal zmaševati in hotel se je poterditi za mučeniško smert, ter opraviti sv. mašo v omenjeni kapeli.

Res je kralj s svojim spremstvom derl za njim, in ukazal je vojakom, da naj škofa umorijo. Straža stopi v kapelo, da bi kraljevo povelje spolnila. Ko pa Stanislava vidijo klečé moliti, odstopijo. Na kraljevo povelje dve tropi morivcev zaporedoma stopite v kapelo, pa nobeden si ne upa roke stegniti po škofu, tolik strah jih je navdajal le samo pri pogledu svetnika. Boleslav, ves razkačen, se poslednjič ves béšen s golim mečem sažene v cerkev in pred oltarjem svetega škofa s lastno roko umori! —

To mora vsacega grešnika ostrašiti, kteri ima le še malo človeškega občutka. Tukaj je skoraj končni odgovor na vprašanje v napisu: če se ukoženi hudobnež spreobrne, ako pride tudi iz unega sveta kdo ga k pokori opominjati?

Odsihmal je Boleslav zastoj iskal pokoja. Bil ga je tudi izobčil papež Inocencij IV, ko je ališal njegovo hudodelstvo. Vse se je zdaj kralja balo in ogibalo. Bežal je h kralju Ladislavu na Ogersko. Ko je pa le-ta ališal, da je škofa umoril, se ga je tudi on ogibal. Boleslav, trinožen od svoje hude vesti, odide s svojima dvema pesoma v gozde in živi od lova, kjer je tudi konec storil. Ott pravi: tam je bil od svojih lastnih pesov stergan. Donin pa po poljskih zgodovinarjih pristavlja: „Nekteri pisatelji pripovedujejo, da se je sam umoril in njegovo truplo sta njegova pesa požerla.“

Sv. Stanislava škofa je Bog pa s mnogimi čudeži poveljčal. Med drugimi je bilo na njegovo priprošnjo šest mrtvih k življenju obujenih.

Te verste sem zapisal zarad grešnikov, zlasti tudi zarad brezvercev in liberalcev, da vidijo, kako nevarno je pokoro odkladati, sv. Cerkev zaničevati, od velike noči do velike noči prederzno na Božjo milost grešiti. Kako težko take terdovratne ljudi še kaj pretrese in omeči, kako močno se je bati, da bi v nespokornosti ne končali! O zagrešeni človek! V zveličanje si toraj oberni svarljivi izgled, opusti grešno življenje in spravi se z Bogom v sv. spovedi.

Znamenito je tudi, kar piše Donin o tistem Petru, ki ga je bil sv. Stanislav k življenju obudil. Pravi namreč: „Ta človek je rajši v drugič umerl in se je v očiševališče (vice) vernil, kakor pa, da bi bil tolkim nevarnostim pogubljenja izpostavljen dalje živel.“

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. (Kako gerdo se je „Tagblatt“ osmodil.) Veša meni luč ugaaiti, ko se jezna vanjo zakadi. Ljubljanski „Tagblatt“ pa je mislil, da bo jezuite in ljudske misijone osmodil, pa je sam sebe gerdó opékel, ko je v št. 100, 3. maja t. l., iz „Blätter für die Alpenländer“

*) Leben und Thaten der Heiligen Gottes, oder: der Triumph des wahren Glaubens in allen Jahr. Tretji natis. Gradec.

vzel prav pošastno poročilo o naslednjih misijona pri sv. Lenart-u na Koroškem.

Povedal je ob kratkem to-le: „Dva jezuita sta prišla med pokanjem možnarjev 3. aprila, pričela že tisti dan misijonsko delo, nadaljevala ga do 11. aprila. Nista zahtevala za oznanovanje Božje besede od prebivalstva nič plačila, ker je dušni pastir pri sv. Lenartu rekel, da bo popotne stroške iz svojega plačal. Sem pa, ki sta ga s peklenškimi mukami prav radodarna gospoda misijonarja sejala, je padlo na prav rodovitne tla. Več slaboumih oseb (schwachsinnige Persönlichkeiten) je padlo v versko blaznost (religiösen Wahnsinn), in sicer neka kmetica na Stermcu (Krainberg), neka kmečka hči v Krems-u in kmečk sin v Neuhaus-u. Naj hujše je pogodil neki osebenkar s Sigmontič, oče več nepresterbljenih otrok. Le-tá je v svoji blaznosti hotel svoja naj manjši otroka Bogu darovati, da bi ju storil angeljca; pretil je (bedrohte) neki kmetici v njeni hiši, neki delavki na polji, je s kolom na naj grozovitiši način ubil nekega ubozega popotnika, in potem jo potegnil k šoli v št. Lenartu, da bi ondi nadaljeval svoje darovanja. Ker je neki kmet, ki je ravno memo šel, urno zaperl hišne vrata te šole, je bila tukaj nadaljna nesreča odvernjena. Zdaj pa je besnež s kolom, ki je bil še kervav od ravno doveršenega uboja, par močnih udarcev pritisnil človeku, ki je bil na pomoč pritekkel. Še le ko je več močnih delavcev prihitelo, se jim je posrečilo besnega premagati, in bil je nesrečni s pomočjo mnogih odpravljen v njegovo stanovanje.“ — Na vse to se še mogočno-bahaško pristavlja: „Ali bi bili pač avtonomiški udje predštevnega odseka glasovali zoper neko interpelacijo zarad odvernjenja francoskih Jezuitov, da bi se pri nas ne vselovali, ako bi jim bili že znani nasledki jezuitovskega misijona?“

To tedaj je razbobnal „Tagblatt“ in po pravici moramo povedati, da nas je merzlo spreletavalo, ko smo te groze čitali, ker tudi od znanih nasprotnikov nismo mogli misliti, da znajo resnico tako nesramno presukavati.

Brez odloga torej pošljemo zadevno „Tagblattovo“ številko gospodu župniku št. Lenarske duhovnije, naj nam blagovoli pojasniti, če je res, kar „Tagblatt“ svojim vérnim liberalcem pripoveduje? — Dobili smo čisto v kratkem ta-le odgovor:

„Št. Lenart, 5. majn. 1880.

Prečastiti gospod!

Kar se piše v „Bätter für die Alpenländer“ za stran našega misijona, je hvala Bogu! skoraj vse popolnoma zlagano.

Ni res, da smo gg. misijonarje s strelom in zvočenjem sprejeli. Čisto na tihem so prišli. Ni res, da so tisti dan misijon začeli, temveč še le drugi dan, na belo nedeljo zjutraj. To je res, da je silo veliko ljudstva in sicer z naj večjo pobožnostjo in pazljivostjo pridige poslušalo in čez 1100 jih je sv. obhajilo prejelo. Vsem obhajanim se je že na licu brala ginljivost in pobožno duhovno veselje zarad najdenega dušnega miru. Od kraja skor vsi so mi hvaležni za dobroto sv. misijona.

Da sem misijonarjem poveril popotne stroške, se mi zdi popolnoma pravično.

Kar se piše od moža s Simontič v Bernški fari, je tukaj vsem dobro znano, da je bil že leta 1866 (bil sem jaz takrat že tukaj v št. Lenartu kaplan) tako obnoren, da je popadel svojega mlajšega otroka doma, z njim v podružno cerkev sv. Joba letel in ga hotet v zid trusniti (po njegovih norških mislih Bogu darovati), kar bi bil tudi storil, če bi ne bili tega ubranili žena in štirje možje, ki so za njim v cerkev prihiteli. Ta norec

je pozneje sicer spet ozdravel, ali letos po veliki noči (še pred misijonom) je bil tukaj v št. Lenartu dvakrat v kerčmi, in to mi je kerčmar sam pravil, če ta mož, ki je drugekrat celó skop, začne po kerčmah hoditi, da se je kmalo treba za njega bati. Osem dni po misijonu je bil na Bernci pri pogrebu nekega zavolj preobilnega žganja umerlega mladenča, kjer je, kakor mi je tisti dan sam pravil, imel posebne prikazni. Jaz mu prijazno prigovarjam, naj ne leta okoli, temuč domú gre, in res me je vbogal. V nedeljo, 18. aprila, je bil še pri pokoju, ponedeljek še na polju delal; ali proti večeru se je v kerčmi preveč vina napil in po noči potlej popolnoma obnoren in tako zdivjal, da je naslednji dan na polju z gorjačo berača ubil, sem v št. Lenart prišel in hotel tukaj z menoj in učiteljem ravno tako storiti; ali možje so ga zvezali in domú prepeljali, od koder so ga čez nekoliko dni v Celovško norišnico spravili. Bila je temu človeku kri zavrela, bil je skoraj črnega obraza. Ni torej verjeti, da bi bil vsled misijona znorel!

Kar zadeva ženo na Stermicu, je dobro znano, da se je bila z deklo skregala in kri ji je bila od prevelike jeze zavrela, da so ji potlej morali puščati. To se je bilo zgodilo že pred misijonom. K misijonskim pridigam je prišla en samkrat in je bila že zdrava. — Od kmetovske hčere in mladenča tukaj nič ni znano, da bi bila znorela. Zvedilo se je pa, da ravno tisti čas sta v Belaku tudi dva Nemca znorela. (Misijon je bil slovensk. Vr.) Ali je temu tudi naš misijon kriv?

Prosim, porabite ta dopis, kakor Vam je ljubo. Pisal sem odkritoserčno in popolnoma resnično.

Sim. Stöckl, župnik.

Pristavek. Tudi preč. knezo-škofijstvo Kerško je zahtevalo, naj se mu zdajci poroči, kaj je v onem umazanem poročilu resnica, kaj laž in obrekovanje, ter bode prevdarilo, kaj je početi, da se pisac zvé in na odgovor pokliče.

Nove bukve, imenovane „Duša popolna“, so bile v „Danici“ že meseca prosenca t. l. natančniši popisane, in potem od katoliške bukvarne v „Slovenca“ po 50 sld. zvezek za prodaj naznanjene. S temi veresticami jih „Danica“ zopet, in sicer prečastiti duhovniki in vsim po popolnosti hrepenečim dušam toplo priporoča. Poslednje dvoje bukve „Dušne pomoči“ obsegajo potrebe vseh kristjanov. Tretje bukve so posebno koristne dušam, ki v sercu čutijo še nagajenje do kakoršnekoli pregrehe, da se z njih pomočjo taistega oprostijo. Četrte bukve, ali „Duša popolna“ pa v kratkih jedrnatih prigovorih pravične duše v vseh k popolnosti bičveno potrebnih čednostih podučujejo, in jih tudi za njo močno ogrevajo in vnemajo. Dušni pastir skerbí s priporočilom imenovanih knjig za dobro pašo svoji skerbi izročenih ovčic, ker jim jo poklada s svojo lastno živo besedo, in s pobožnim branjem bukev. Tudi katoliška Cerkev pripoznava veliko ceno dobrih bukev, ker razširjavce taistih z obilnimi odpustki obdaruje. Ako dandanes brezverci in brezbožniki z naj večji prederznostjo vse hiše oblažijo in katoličanom za vero in pravnost strupene knjige vsiljujejo; delajmo v tem tudi mi po njih zgledu iskreno, pa ne za greh in pekel, kakor oni, ampak za vero in pravnost, za časno in večno srečo svojih dražih katoliških rojakov, to je, goreče razširjajmo dobre katoliške bukve.

Naj so pri tej priložnosti prošeni tisti, kateri imajo prvi zvezek „Dušne pomoči“ leta 1855, pa ga ne rabijo, da bi ga blagovoljno poslali v ljubljansko semenišče za novomašnike, kateri ga radi ali plačajo, ali se zanj pri sv. mašah spominjajo.

Iz Radomlja pri Kamniku. (Cerkveno.) Ker je sedaj vesela spomlad nastopila, v kateri se začne potrebne popravila in nove dela pri cerkvah, in ker vsaka občina želi svoje delo naj umetnišemu delavcu in po naj nižji ceni izročiti; toraj s temi versticami naznanjam, da je naša občina dala lansko poletje cerkveni stolpalni zvonik vnovič prekriti. To delo je srenji popolnoma po volji in jako mojstersko po naj nižji ceni izveršil gospod Jakob Belec, posestnik, klepar in prodajalec v št. Vidu nad Ljubljano. Pokrival je njegov pridni sin Anton; kateri je delo v naj krajšem času in s toliko umetnostjo izveršil, da tudi naj hujši letošnja zima njegovega cinka in njegovega izverstnega dela celó nič poškodovala ni. K tej očitni hvali mojstra me spodbada nekaj hvaležnost, nekaj pa želje mnogim Slovencem, svojim dragim rojakom, koristiti s tem, da jim poštenega delavca naznanjam in gorko priporočam.

Janez Nastran, župan.

Iz Banjaluke, 30. aprila. *) — (Zidanje nove cerkve. Šola usmiljenih sester. Praznovanje velike noči.) Gotovo vstrežem mnogim bralcem „Zg. Danice“, ako priobčim nekoliko iz pisma, ki sem ga pred nekaj dnevi prejel iz Bošne od prednice usmiljenih sester v Banjaluki. Upam, da mi tega tudi pisateljica ne bode vzela za zlo. Pismo je pisano v hervaškem jeziku, dasiravno je pisateljica, usmiljena sestra, rojena Slovenka (Kranjica). Ker že dolgo biva med Hervati in z otroci v šoli občuje vedno le v hervaškem jeziku, je razumno, da ji hervaščina glajše teče, kot slovenščina. Bila je učiteljica v Banjaluki že več lét preden so avstrijski vojaki Bosno zasedli. Razglasim naj pismo, kakor je pisano, samo da v oklepih dostavim nekoliko pojasnil. Piše med drugim:

„Verlo me iznenadoste s Vašim pismom, jer sam mislila, da već na nas zaboraviste“ (da ste že na nas pozabili).

„Za zidanje nove cerkve katoličke verlo se slabo pripravljaja; prije je se govorilo, da će se odmah (precej) u proleću (spomladi) početi, i g. general je već odredio i dao odmeriti zemlju blizu bivšeg konsulata, ali sad (zdaj) nisu nješta u toj stvari složni, pa tako nehtjedoše ništa početi, akoprem g. general veoma (močno) želi, da se katolička cerkva gradi (zida). Ali kad nehtjedoše oni, od kojih ta stvar zavisi, tko će moć drugi? (Mislim, da hotli bi že, ali nekoliko jim poguma manjka, nekoliko pa ne vedó, kako bi začeli in si ne znajo prav pomagati. Spominjam se, da sem letos po zimi enkrat bral prošnjo katoliškega župnika [franciškana] iz Banjaluke, da naj bi mu kdo poslal kak obris [plan] kake cerkve. Ali je kterege dobil, ne vém? Tudi bi mu s tem še ne bilo veliko pomagano. Za zidanje je pred vsem potreba denarja. Tega pa od svojih Bošnjakov ne more veliko dobiti, ker sami skoraj ničesar nimajo. Tuja pomoć pa kar sama od sebe ne pride; treba bi bilo na vse strani terkati in malo nadležnim biti. Želeti bi pač bilo, da bi se v Banjaluki, ki nam je naj bliže veće bosniško mesto in kjer je okoli 30 mošej ali turških tempeljnóv, postavila saj ena dostojna katoliška cerkev. V prešnjih časih je že stala tu mala katoliška cerkvica. Leta 1875 so jo pa Turki požgali in razderli. Zidala se potem ni več. L. 1878 še niso imeli katoliki v Banjaluki nič cerkve in še le naslednje leto 1879 so si postavili, menda s pomoćjo naših vojakov, nekako leseno „barako“, ktero zdaj imenujejo svojo cerkev. — Da tudi o prostoru za novo cerkev še niso složni, je meni, ki kraj poznám, razumljivo, ker prostor blizu bivšega konzulata bi imel menda samo to dobro lastnost, da bi ga morebiti ne bilo treba plaćati. Bila bi pa tam cerkev prav zunaj mesta

in precej oddaljena od stanovanja oo. frančiškanov, kakor tudi od hišice in šole usmiljenih sester. Pravi prostor za cerkev bi bil ravno v sredi med stanovanjem oo. frančiškanov in usmiljenih sester. Tu vmes stoji zdaj samo ena — malo vredna hišica s precej lepim vertom. To bi se moralo kupiti; hišica podreti, na vertu pa cerkev zidati. Nekoliko verta bi še ostalo za oo. frančiškane in nekoliko za Sestre. Toda, govoriti je lože kakor storiti, bi si mislil častiti frančiškanski župnik, ko bi to bral. Pis.)

Pa berimo pismo dalje:

„Vi pitaste, kako nam idje s našu školu. Mi imamo puno djece: do sto i trideset, samo u 1. razredu sedamdeset i troje; i to svakake djece: njemačke, madjarske (to so menda otroci oficirjev, vradnikov in družih naselcev; naj već se vé, da je domaćih Bošnjakov, Slovanov, in podučuje se vse v hervaškem jeziku) i od svih strana i svekolicih vjerah. Veliki trud i svakake nesgode u školi zadava tolikoverstna djeca. Neka (naj) bode sve na slavu Božju i njemu za ljubav. Verlo smo opterećene (obložene) s poslom samo dvie kod tolike djece; baš smo napete od jutra do mraka. Nu ufam se, da će se nam P. gospodin superior na jesen smilovat i barem (vsaj) još jednu sestru dat.“ (Zdaj so doli 4 sestre. Dve ste učiteljici, dve pa obdelujete vert in opravljate druge domaće dela. Šola je štirirazredna, a šolski sobi ste samo dve. V eni uči ena sestra prvi razred, v drugi pa druga sestra ostale tri razrede vse skupaj in vse ob enem.)

„Častna majka nam je umerla sedmog ovog mjeseca (misli najvišio prednico vseh samostanov usmiljenih sester po Hervaškem, v Slavoniji, Bosni in Hercegovini: Ivano Kroesbacherjevo, ki je umerla v Zagrebu), što nas je veoma razžalostilo, i nećemo ju tako lahko zaboravit. Nu što ćemo, kad se je Svemogoćemu tako dopalo, nek se sverši njegova sv. volja. Bila nam je verlo dobra, neka joj Bog plati obilato za sva njezina dobra djela.“

Imali smo veliki tjedan ljep božji grob i u subotu krasno uskersnuće (vstajenje) s procesijom, kojoj je neizrečena množina naroda prisustovala (se vdeležila) u naj veći svečanosti: skoro svaki prisutan (pričujoć) imao je zapalitu sveću u ruki, tako isto sva školska djeca. Gospodin general prisustovao je sa skoro svima častnici i množinom vojničtva krasnej svečanosti, kod koje je banda krasno svirala, a njekoji vojnici izabrani pjevači krasno su spjevali. To je bilo doista (zares) krasota viditi i svakog kerščana serce se moralo je radovati, da smo šta takva u Bosni dočekali. Nu to sve imamo se najviše zafaliti Bogu, što nam je poslao tako dobra gospodina, najme našeg generala. Da nije njega ovdje, nebi sjegurno (gotovo) ovako bilo; ali on se verlo zauzima za te stvari, što cerkvu tiće. On dodje svaku nedjelu u cerkv i više putah (većkrat) druge dane, a veliki tjedan baš sam ga svaki dan u cerkvi vidila. — Priporučajuć se...“

(Slava verlemu generalu! Vérni mož ob enem dobro razumeva nalogo, ki jo ima Avstrija spolnovati v svojih novih deželah. Naj bi se le po vsi Bosni in Hercegovini skerbela za to, da se z dobrim izgledom Avstrijancev samih, potem pa, kolikor mogoče, s podporo katoliške Cerkve in katoliških šol obrani, goji in vterja veren in delaven narod katoliški, potem se Avstrija smé zanašati, da bode imela v svojih novih deželah zveste in hvaležne podložne, deželi pa bote kmalo okrevali in cveteli, kakor ste cveteli nekđaj, preden je legla nanji turška mora.)

Sv. Janez Nepomučan.

Vérna množica, v svetišu zbrana,
Svet'ga Janeza Nepomučana
Hiti danes počastit,
Njemu se priporočit.

Bil služabnik Božji je odločen,
Zdaj v nebesih pomočnik mogočen:
Žuga obrek'vanja noč,
Kliči njega na pomoč.

On že zgodej kakor malo dete
Bližnjemu dajal je zglede svéte,
Bil otrok že milosti
Je življenja perve dni.

Jezusa je zgodej serčno ljubil,
Svete čistosti nikdar ni zgubil;
K maši stregel prelepó,
Vžigal serca za nebó.

Božji glas ko mašnik oznanuje,
Merzle grešnike spreobračuje;
Kralj in dvorniki celó
Se za čas poboljšajo.

Spovednik kraljice bil Joane,
Skrnil ni Bogú obljube dane:
Spovedno skrivnost molčí,
Če tud' kralj hudó pretí.

„Spovedno skrivnost mi razodeti,
Al' pa mučen mógel boš umreti!“
Se hudobni kralj grozí;
Janez pa skrivnost molčí.

Tajnosti nikakor noče izdati,
Raj' ko jagnjič dá se v smert peljati:
Rabeljni ga veržejo
Z mosta v réko Veltavo.

Zdajci truplo, v vodo potopljeno,
Mirno splava verh vodé neseno,
In prav goste, presvitlé
Spremljajo ga zvezdice.

Truplo je s častjo na oder djano,
In med čudeži b'lo pokopano;
Janeza ves ljud časti, —
Kralj pa strašno smert stori!

Spoved, o svet' Janez! vselej vredno,
Srečno uro enkrat nam poslednjo
Sprosi v tem življenju zdaj,
In po smerti sveti raj.

Svitoslav.

Pri blagoslavljanji glavnega kamna. *)

Tvoje ljudstvo Božje hiše,
Večni Oče, nima zdaj:
Novo vterdi nam svetišče,
Blagoslovi nam ta kraj.

Glavni nam posveti kamen,
Jezus Kristus, Božji sin!

*) Večkrat za kake posebne prilike kdo prosi pesmi; naj se take reči razglasé, da služijo lahko tudi drugim v porabo.

Angelji zapojte: „Amen“, —
Svet'mu Duhu bo v spomin. *)

Častni kamen je pripravljen,
Novo cerkev naj podpré;
Tempelj Božji bo postavljen,
Sveto delo se začné.

Blagoslovi nam to delo,
In zabrani vsaki gréh,
Da bo srečen ték imelo
In doseže blagi vspéh.

Novi Sijon nam postavi,
Verni ljud častil Te bo;
Nauk se učil bo pravi,
Duh povzdigal se v nebo.

Tukaj bodi steber vere,
Sidro stalno upanja,
In ljubezen se brez mére
S serc izlija do Boga.

Ljudstva prošnje vselej vsliši,
V vsaki revi daj pomoč;
V sodbo grehov ne pripiši,
Kazni nam odverni proč.

Boljše nam je v Božji hiši,
Tudi le en sami dan,
Kakor v grešnih šumov vriši,
Tisoč lét imeti stan.

Tukaj bomo se zbirali,
V svetem kraju vsmiljenja,
In molili vel'ki, mali
Trojedinega Boga.

Svitoslav.

Razgled po svetu.

Nemško. (*Bizmark in „Kanos“*.) Odkar svet stoji, so vedno svoje malike imeli ljudje, kateri so od pravega Boga odpadli. Dandanes je ta malik pretirana in torej laži-narodnost. Ne mislimo pa s tim opravičene in poštene narodnosti, ktera na verski podlagi daje in pusti vsakemu, kar mu gre. Ta malik kakor slon vse z debelimi nogami teptá, kar se ne prilega v opás njegovih sanjarij; vera, pravica, resnica, vse mora bežati pred njim! V naj večem razbuhtu morebiti je ta strast sedaj na Pruskem. Kolike krivice je zlasti te leta prusaštvo storilo veri in prestolom, je dosti znano. Godí se pa to pod klobukom „nemške edinosti“. Pa kakor se povsod, kjer ni podlaga resnica, poslednjič pokaže „babilon“, tako je tudi v prusaškem péhanji za to „edinost“. Ravno poslednje dni je Bizmark v nemškem državnem zboru imel dolgo besedo, ki jasno razodeva sedanje zmedeno stanje prusaških zedinovalcev. Tožil je namreč Bizmark, da navdušenje za „nemško edinost“ je postalo nekako mlačno, strankarski duh pa je narastel. Kaj je ta „strankarski duh“? Toži namreč Bizmark, da o sedanjem nemškem zborovanji je središče zborovo, 100 móž, terdno zedinjeno delalo zoper vlado. To se pravi, državni zbor se je naveličal po Bizmarkovi pisalki plesati.

Bizmark je vsled tega začel v zboru vse od kraja grenko tožiti in se kujati, da bo vse popustil, pa žel v pokoju. Omenivši obravnave z Rimom kriviči središče, ter

*) Tukaj se postavi ime cerkvenega patrona, tako, da se podá v mero pesmi; n. pr.: „On Mariji bo v spomin“, ali: „Sv. Janezu v spomin“ i. t. d.

katoličane vmés, kakor bi bilo ono s svojim uporom vzrok, da obravnave z Rimom niso imele vspeha, pa da središe v Rim kaže s svojim gorkomerom. V središu so namreč Poljci, katoličani, konservativci; zoper Bizmarka so pa zdaj tudi tako imenovani „naprednjaki“, ultra-liberalci, nemški nihilisti, ki z njim niso več zadovoljni, ker se od samosilcev in preganjanja vere in katoličanstva nekoliko umika, sploh ker frajmavrarjem ne dela vsega skoz in skozi po volji. Katoliškim Bizmark žuga z nekim poštovom, liberalce pa straši z Rimom. Bizmarkovi nasprotniki so v vsih raznih oddelkih nemške zbornice in to ga hudo peče, ter se na vse kriplje péha jih pregovoriti, da naj ne podpirajo središa zoper vlado.

Že 30 lét, pravi, se bori za nemško edinost, da pa je imel nasprotnikov v vsih strankah, in da mu je vsega že odveč; le edina cesarjeva volja ga še derži na njegovem mestu, da ne gre v samoto. Žuga torej: če bo moč središa nepremagljiva, mora on cesarju svetovati, naj prihodnje vlade iše v tistem krogu, kateremu bo moč zediniti središe in konservativne stranke in prišlo bode do tega, da njegov naslednik — ravno od „naprednjakov“ gnán — pojde v „Kanso“ (to je, da se bode vdal v vse Rimske in cerkvene želje in zahteve). Temu pa, meni Bizmark, se dá le s tim v okom priti, ako se vse liberalne stranke središu konečno in za vselej odpo-vedó... No, s tem je blezo Bizmark dosti jasno povedal, koliko da privošči Cerkvi in katoličanom... Le če se to zgodi, pravi Bizmark, bode še dalje svoje zadnje moči obračal v doseg postavljenega cilja. (Kaj neki se še dalje vse želi za doseg tega „postavljenega cilja“ nemške edinosti?) Silovita strast za razširjanje „prusaštva“, to je, za ponemčevanje drugih narodov in sovraštvo katoliške Cerkve po mnogih krajih ni veselo znamenje. Se vé, da v tem so zdaj hujši prusaški rudečkarji od Bizmarka, kterege so napadi na nemškega cesarja in druge prostomišljajske djanja precej ostrašile.

Izverstno je Bizmarku odgovoril poslanec Windthorst. Overgel je njegovo krivičenje, da središe meri zoper državo, da je glasovanje katoličanov vplivano od Rima itd. Sto in trideset milijonov novega davka, ki so ga središarji vlani privolili, je priča, kakošni nasprotniki da so državi itd. Oziroma na Rim pa obžaluje Windthorst, da se je pričela kulturna borba zoper Cerkve na žive in mertve udarce, kajti ta boj je ravno državo hudo oškodval; toda te vojske nismo mi (katoličani) zadolžili, je rekel poslanec; res bo država v svojih stožerih oškodovana, ako se ta borba ne konča.

Merzli kulturoborci, tudi v svoji mogočnosti in nahu, bi saj zdaj že lahko spoznali, da kamen, ki ga kdo zažene na katoliško Cerkve, le njemu nazaj na glavo pade. Treba jim bo pa blezo še močnejših dokazov na terdo kožo, kateri gotovo ne bodo prizanesli.

Francosko. V francoskem starašinstvu je Chesnelong storil predlog, da ob nedeljah in praznikih naj se prepovedó vse vladne in srenjske dela, in po železnih naj se roba ne vozi take dni. Povdarjal je, da nedeljsko počivanje je potrebno za družbinstvo in uspešno za družinsko življenje. Pa zastonj! Predlog je ostal v manjšini s 106 glasovi proti njih 155. Levičarji z nedeljskim delom hočejo Francozom vero tretji. Mlačni katoličani imajo na svoji vesti sramoto, da pri tacih predlogih zmagajo sovražniki.

Cvet in sad sveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Neki mladeneč je bil delj časa brez službe. Sam ni vedil, kam bi se bil obrnil, ker ni imel nič upanja,

da bi jo kmali dobil. Zbralo pa se je več oseb in smo opravljali zanj devetdnevno k Naši ljubi Gospej, k sv. Jožefu in presv. Sercu Jezusovemu. Priporočili smo ga bili tudi v „Danico“, s pristavkom, da hočemo, ako bomo uslišani, to očitno naznaniti. In res, nismo smolili še druge devetdnevne, že je bil poklican v službo nadoma, ter smo očitno spoznali, da sta mu le Naša ljuba Gospá in sv. Jožef sprosila to dobroto. Toraj čast usmiljenemu Bogú, hvala Naši ljubi Gospej in sv. Jožefu! Iz Notranjskega, 9. maja 1880. Fr. H.

Št. 2. Že delj časa terpim na prav slabem sluhu, in posebno me je včerajšni dan tako močno napadlo, da sem prav malo slišal, in me je v moji službi zelo oviralo; ker mi nobeno zdravilo kaj pomagalo ni, sem se v tej nadlogi pri včerajšem šmarničnem opravilu s terdnim zaupanjem obrnil do presv. Jezusovega Serca, do Marije Naše ljube Gospé in do sv. Jožefa, in obljubil, ako mi milost Božja še podeli polajšanje, da hočem nemudoma to v zahvalo po „Zg. Danici“ razglasiti ter tudi prositi, da bi v pravem stanovitnem zedinjenju s presvetimi serci Jezusa, Marije in sv. Jožefa vedno se spominjal resničnega pregovora: „Kadar je naj večji sila, je Božja roka naj bolj mila.“ In v resnici mi je že danes toliko odleglo, da bolje slišim.

V Kamniku, 11. maja 1880.

B. Št.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Dve osebi v raznih boleznih iz Notranjskega za pomoč. — Nekdo v dušnih in telesnih stiskah in nadlogah za rešenje. Uliš se razgl. — Bolna sestra za zdravje, ali pa srečno zadnjo uro, če ni Božja volja, da bi se ozdravila. — Mož v velikih stiskah za pomoč k N. lj. G. in sv. Jožefu. — Silno bolna mati. — Neka bolna, da bi se pozdravila na prošnje N. lj. G. in sv. Jožefa, če je Božja volja. — Mati priporoča sebe in svoje otroke v bratovsko molitev N. lj. G. presv. Serca, da bi jim sprosila darove sv. Duha za sveto življenje in srečno smert. — Neka deklica se prav živo priporoča veim udom, da bi na prošnjo N. lj. G. in sv. Jožefa se ji ozdravila roka, ker že skoraj nič delati ne more z njo in ji nobene zdravila nič ne pomagajo. Ako bo uslišana, boče zahvalo očitno naznaniti. — Mož, ki se je pijanosti vdal, da bi se spreobrn timer. — Oseba v dušnih težavah. — Neki sarnikaren zakonski. — Neka zmešana zadeva, da bi se srečno poravn timer. — Bolna se prav serčno priporoča v molitev za rešenje iz njenih dušnih in telesnih stisk, in pred vsem, da se spravi z Bogom in svojim sovražnikom.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec veliki traven 1880.

I. Glavna namena: Razsvitljenje postavodajalcev in svetovalcev. Ta dan umirajoči.

II. Posebni nameni:

17. vel. travna. Binkoštni ponedeljek. Sv. Jošt. Priporoč.: Duhovnija ss. Petra in Pavla (5015 d.), ž. in m. Birmanci za stanovitnost. Duše v vicah.

18. Sv. Feliks. Priporoč.: Ž. in m. Vaške duhovnije sv. Andreja ap. (2030 d.) Zatenje ostudnega ponočevanja in pregrešnih znanj. Neki zgubljen mladeneč.

19. Kvaterni post. Sv. Peter Celestin. Priporoč.: Ž. in m. M. D. v nebo vzete v Čemšeniku (1700 d.). Obvarovanje polj pred hudo uro. Obvarovanje nedolžnih v milosti Božji.

20. Sv. Bernardin Sienski. Priporoč.: Dolska duhovnija sv. Marjete dev. in muč. (1443 d.), ž. in m. Prostomišljaki, vlasti na Slovenskem, sa spokorjenje. Zapušena mladina.

21. Kvaterni petek in zapovedani post. Sv. Sekund. Priporoč.: Št. Gotthardska duhovnija (1161 d.) s ranjimi vred. Slovenska šolska mladina. Cerkev v Indiji in Kini.

22. Kvaterni sobota ter zapoved. post. Sv. Julija, sužnja in muč. l. 439. Priporoč.: Ž. in m. sv. Lenarta v Kolovratu (1152 d.). Cerkev po vsem Severu. Odpravljen je preklinjevanje.

23. Perva nedelja po Bink. in praznik presv. Trojice. Priporoč.: Krašinska duh. sv. Tomaža apost. (1134 d.), ž. in m. Zgubljeno človeštvo. Odprava krivic in tatinstva.

Male duhovne vaje.

Sv. Rešnjega Telesa praznik hočem 1. pobožno procesije se vdeležiti (300 dni odp.); 2. osmino tega visokega praznika pobožno obhajati, zdaj pa se z 9dnevno nanj pripravljati.

Listek za raznoterosti.

V spomin Franju Eichelter-ju,
sluščatelju 7. razr. ljubljanske realke; † 24. aprila 1880.

Kaj zbira se množica — okolo hiše té?
Kaj mašniki pojejo, zvonovi kaj doné? —
Prijetelja dobila je bridka smert v oblast,
Nešteta mu množica skazuje zadnjo čast.

V mladosti cvetnih dnevih občutil si koso,
Zamán preblago tvoje sercé je upalo;
Zamán si bil se trudil od zóra do mrakú:
Kar prahu se je vzelo, se vrača v prah domú.

Življenja bodo váli — kar zbranih nas je zdaj —
Po svetu vsem raznesli; se snidemo li kdaj?
A vsakdo rad spominjal prijatelja se bo,
Ki danes položili smo v černo ga zemljó.

Sladkó, predragi! spavaj; končán je smertni boj,
Končano tu terpljenje, končán život je tvoj;
Ti nisi bil izkusil, kako je zloben svet —
Nad svézdami se vid'mo v deželi boljši spet.

Miroslav Málovrh.

Iz Ljubljane. Gosp. A. Vinkler, novi c. kr. predsednik, je te dni sprejemal vsaktere oblastnije, družbinske zastope itd. Njegova poprej znana dobrota, neprisiljena prijaznost in ravnoserčnost, kakor je poštemu katoličanu lastna, se je tudi o tej priliki jasno kazala. Božja pomoč! — Podal se je preteklo nedeljo zopet na državni zbor, ki se ima pa v kratkem skleniti.

G. Peter Grasselli, hišni posestnik v Ljubljani, je od središnjega narodnega volilnega odbora Trebanjskim in drugim doleujskim volilcem priporočen namesti r. Barbota za voljenje v deželni zbor.

Novi Miklavž. Te dni je neznana dobrotna roka pred vrati št. Jakopske Vincencijeve konference (ali katoliške družbe) pustila lepo culo razne še dobro porabljive obleke, kakor je undan „Danica“ priporočevala. Več revežev bode s tim razveseljenih, blagemu „Miklavžu“ pa naj Bog stokrat poverne lepi dar.

V Ljubljani, 10. majnika 1880.

Dr. Ant. Jarc, predsednik,
stari terg št. 13.

† **Frančiška Ovijač**, vdova znanega r. doktorja tega imena, je 10. t. m. umerla v 83. letu svojega življenja. Bog ji daj večni mir.

„**Očenaš**“ v prav velikih raznobarvenih čerkah s primérnimi slikami, pripraven ko lepa tabla za na steno, se dobiva po 1 gl. (ali z manjšim kinčem po 70 ald.) v katoliški bukvarni.

Odpadniška cerkev na boben. Na Parskem, kjer je slaboglasni Döllinger od katoliške Cerkve odpadel, se je pred malo leti tako imenovano „altkatoličanstvo“ precej hudo šopirilo. Toda vsaka sadica, ktere ni vsadil nebeški Oče, se usuši. Tako se godi tudi tem odpadnikom. V Simbach-u je celó njih cerkev šla na boben; kajti njih ovčice še toliko niso več darovale, da bi bili poravnavali obresti za dolg, ki so ga bili naredili pri zidanji svoje cerkve. Eten njih lastnih vércév ali brezvércév je cerkev kupil in jo bode predelal v stanovanje za ljudi. Lepo spoštovanje do svoje cerkve!

Jezuiti imajo posebno osodo, pravi „Wanderer“ v Minesoti. V preteklem stoletju so bili tern v očéh spridenim burbonskim dvorom na Francoskem, Španjskem, Portugalskem in Napolitanskem. V tem stoletju od dežele do dežele zoper nje hujskajo brezverski ministri. Sedanja doba jim francoska zbornica uteguje pravico do nauka mladine. Zastoj se celó brezverski Jules Simon sklicuje na načelo svobode za vse, toraj tudi za jezuite. Jules Ferry naravnost pravi: Jezuiti so sovražniki rovarskih misel (mesarjenja ljudi) od l. 1789, sovražniki novošegne „aufklärunge“ (lažnjive olike); — torej preč z njimi! To je doslednost novih, narodovskih osrečevalcev: za-se hočejo brezmejno svobodo — na Francoskem, kakor na Pruskem (za druge pa sužnjost). Za preganjanje red pa je tudi v tem jasen dokaz, ki ga bode nepristranska zgodovina ohranila.

Poslednje novice. Volitev tréh „velikih posestnikov“ gornje-avstrijskih, ki pa tacega posestva nimajo, je bila te dni v državnem zboru zaveržena. — „Unità“ naznanja, da je iz Ogerskega prišlo v Rim 33 romarjev pod vodstvom komendatora Ant. Lonkaj-a. V nedeljo so bili sprejeti od sv. Očeta. — Po sklepu državnega zbora bodo taki, ki niso za vojašino, imeli nekaj osebnega davka plačeveti. — Na Francoskem se vedno množijo protesti zoper preganjanje jezuitov in sploh menihov. — Nemški državni zbor je svoje sedanje seje s tem doveršil, da je tudi v predlogu plovljenja po Labi Bismarka poderl. Več govornikov je še na zadnje šibalo njegov govor. (Gl. v „Razgl.“.)

Dobrotni darovi.

Za Bosno: A. B. po č. g. Jak. Dolencu 1 gl.

Za afrikanski misijon: A. B. po čast. g. Jak. Dolencu 1 gl.

Za misijon v Kini: A. B. po č. g. Jak. Dolencu 1 gl.

Za bratovščino N. lj. Gospe presv. Serca: A. B. po č. g. Jak. Dolencu 1 gl.

Za sv. Detinstvo: M. J. po č. g. J. Dolencu 1 gl. — A. B. po č. g. Jak. Dolencu 1 gl. — Iz Radolice udje 4 gl. 48 kr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Fr. R—ko pri sv. Len.: Izročili Jak. Dolencu in upamo, da že imate. — G. A. Ostr. v Sk.: Prejeli in oddali; serčna hvala! — G. Št.: Prejeli in pri zal. oddali. Tudi drugo po Vaših željah.